

Хайдар Косимов 07-уми март соли 1922 дар хочагии Севаҳши Чамоати дехоти «Тугай - Сарай»- и ноҳияи Октябри вилояти Сталинобод (ҳозира шаҳри Душанбе) дар оилаи колхозчӣ таваллуд шудааст. Хайдар Косимов фаъолияти кориашро соли 1938 ба сифати ҳисобчии бригадаи тракторчиён дар МТС «Октябр-2» оғоз намудааст.

Баъди оғоз гардидани корҳои ободкорӣ

созандагӣ дар водии Вахш **Хайдар Косимов** бо аҳли оилашон ба ин минтақа муҳоҷир мешаванд ва то охири умраш дар ноҳияи Вахш, собик совхозии «Туркменистон» (айни замон Чамоати дехоти «Тоҷикобод»), деҳаи «Соҳтмон» зиндагӣ намудааст. Холо ҳам дар ин макон набеараю абераҳояшон истикомат доранд.

Соли 1941 дар собик Иттиҳоди Шӯравӣ Чанги Бузурги Ватанӣ оғоз гашт ва дар катори дигар меҳандӯстони диёр **Хайдар Косимови тоҷик** низ моҳи декабри соли 1941 ба Артиши Сурх шомил гашта ба ҷанг рафт. Дар моҳи сентябри соли 1943 фармондеҳии ротаи миномётҳои 229-и полки тирандозии fronti марказӣ ба Хайдар Косимов вогузор карда шуд. Хайдар Косимов дар яке аз муҳорибаҳои ҳуин, дар убур намудани дарёи «Припять» гасби майдони миномётҳо, анбори захиравии яроку аслиҳа ва несту нобуд кардани садҳо аскарони душман, қудратмандии худ ва аскарони шӯҷояшро нишон дод. Барои ҳасорату мардонагӣ нишон додан бар зидди фашистон ва роҳ қушодан ба Армияи Шӯравӣ ҷиҳати озод намудани шаҳру рӯстоҳо аз дасти истилогарони фашистӣ бо Фармони Президиуми Советии Олии СССР Хайдар Косимов ба унвони Олии Кахрамони Иттиҳоди Шӯравӣ сарфароз гардонид шуд.

Дар Чанги Бузурги Ватанӣ 300 ҳазор нафар ҷавонписарону ҷавондухтарони тоҷик аз Тоҷикистон бо амри дил барои ҳифзи Ватан бар зидди фашизм сафарбар гардида буданд. Аз ин 92 ҳазор нафар аскарони тоҷик аз ҷанг барнагаштанд. Баҳри ба даст овардани ғалабаи оламшумул зиёда аз 60 ҳазор нафар ба гирифтани ордени медалҳои ҷангӣ шарафманд шуданд. Аз ҷумла 54 нафар ба унвони Олии Кахрамони Иттиҳоди Шӯравӣ, 19 нафар бо ордени «Шараф» дараҷаи 1,2 ва 3 ҷадрдонӣ карда шуданд. Аз рӯи маълумотҳои оморӣ Хайдар Косимов дар зиёда аз 1000 муҳорибаҳои ҳуини ЧБВ дар

солҳои 1941-1945 ширкат варзидааст. Баъди итмоми ҷанг соли 1946 Хайдар Косимов дар асоси фармон аз хизмати амалии ҷарбӣ озод шуда, ба рӯйхати афсарони эҳтиётии Қувваҳои Мусаллахи Иттиҳоди Шӯравӣ дохил шуд ва ба Ватан баргашт.

Хайдар Косимов дар қорҳои гуногуни хоҷагии халқ фаъолона қор мекард. Дониши хубу маҳорати ташкилотчиӣ Хайдар Косимовро ба назар гирифта ӯро раиси ҷамоати деҳоти «Тоҷикобод» - и ноҳияи Вахш таъйин карданд.

Баъдан дар вазифаи муовини директори хоҷагии ҷорвопарварии ноҳияи мазкур қор карданд. Як панҷсола вакили Маҷлиси вакилони халқи ноҳияи Вахш буданд.

Хайдар Косимов

хангоми фаъолияташ дар мансабҳои давлатӣ, дар созандагӣ бунёдқории диёрашон хизматҳои шоён намудааст.

Баъди пошхурдани Иттиҳоди Шӯравӣ солҳои 90-уми қарн гузашта сарқардан ва аъзоӣ ташкилоти террористии собиқ Ҳизби нахзати ислом дастуру супоришҳои хоҷагони бурун марзашон дар Тоҷикистон оташи ҷанги таҳмило дар минтақаҳо огоз намуданд. Огози алангаи оташи ҷанг аз совхозии «Тоҷикистон»-и ноҳияи Вахш сарчашма гирифт. Мардуми заҳматқаро кишвар аз тарси ҷанг барои ҳимояи қони ҳуд ва наздикон тарқи қои зишт қарда, ба диғар ноҳияҳои нисбатан ором ғуреа шуданд. Оилаи қахрамон Хайдар Косимов низ бо мардуми деҳа ба ноҳияи Қумсанғир (ҳола Қайхун) омада, ба халқии ҳешу пайвандонашон пайвастанд. Соли нави мелодии 1993-ро Хайдар Косимов бо ҳамроҳии оила ва ҳешу пайвандонаш қайд намуданд. Охири моҳи январ рӯзона ғуруҳи яроқноқи ношиноси ҷангқуӣ ба ҳонаи муаллим Қаноатшо Абдуллоев, қи Хайдар Косимов дар он қо буд, даромада яку яқбора бо садои баланд ба сари Хайдар Косимов дод зада, пеш даро ғуфтанду аз ҳона гирифта бурданах. Харқанд, қи ӯ ҳудро ба онҳо муаррифӣ қарда бошад ҳам, онҳо ба мо шумо барин қахрамонҳо лозим ғуфта, ӯро бо дашномҳои қабех ба мошин савор қарда, ба сӯи номаълум бурданд.

Ҳешу ҳамдиёрон, ёри дӯстон харқанд минтақаҳои ноҳияро қустуқу қарда бошанд ҳам, аз Хайдари қахрамон ҳабаре пайдо нақарданд. Фасли зимистон гузашту баҳор омад ва овозае пахн шуд,

қи қасади марде дар пахлуи пули назди

ПМК-22

пайдо ғаштааст. Ин аввали моҳи марти соли 1993 буд. Хешовандони марқум дарқол ба қои таъиншуда омада диданд, қи қасад аллақай варон шуда буд. Танҳо аз либосҳои танаш, қи доимо низомипӯш буданд ва

аз рӯии диғар

нишонаҳоаш хешовандонаш шинохтанд, қи

ӯ Хайдар Косимов - охири қахрамони зиндаи собиқ Иттиҳоди Шӯравӣ

дар ЧБВ аст ва аз дасти насли фашистии нахзатӣ

вахшиёна ба катл расонида шудааст. Оне, ки барои гасби душман чонбозихои кахрамонона кард, оне, ки барои насли ояндаи худ заминаи сулҳ офарид, номи тоҷикро шарафмандона боло бардошт.

Часади Хайдар Косимов дар мазори деҳаи ба номи Абӯабдуллоҳи Рӯдакии Чамоати деҳоти

«Панҷ»-и ноҳияи Чайхун

ба ҳок супорида шуд. Хайдар Косимов

он шабу рӯз ба синни 71-сола расида буданд. На даъвои вазифа дошт, на даъвои бойигарӣ, ӯ

танҳо қурбони бозихои сиёсӣ, қурбони муллоҳои чаласаводу мансабпарст, қурбони нахзатиҳои хунхор гашт.

Баъдан маълум гашт, ки

Хайдар Косимов аз дасти

аъзои

ТЭТ ХНИ, яке аз бераҳмтарин размандағони ин ниҳод Мустафо

(бо лақаби Мустафои нахзатӣ), дар ҳатти сарҳади давлатӣ ба катл расонида шудааст.

Имрӯз барои абадӣ гардонидани номи ин фарзади фарзонаи миллат-Хайдар Косимов, муассасаи таҳсилоти миёнаи умумии №38-и ноҳияи Вахш ба номи ӯ гузошта шудааст.

Дар арафаи 75-умин солгарди Ғалабаи ЧБВ бо дастгирии мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии ноҳияи Чайхун ва аз ҳисоби фаъолон ва Иттиҳодияи интернационалистони собикадори ноҳия бо сардории роҳбари он Александр Валентинович Моисеев дар назди оромгоҳи Кахрамони Иттиҳоди Шӯравӣ Хайдар Косимов лавҳаи ёдгории иштирокчии ЧБВ (солҳои 1941-1945) гузошта шуд.

Хушбахтона, имрӯз дар Ватани азизи мо сулҳу субот пойдор аст. Шахсиятхое мисли Хайдар

К

осимов, ки

аз худ меҳандӯстӣ, фидокор

ӣ

, мардонагӣ ва кавиירוдагӣ баҳри озоиштагии мардум, гулгулшукуфии диёри азизамон-Тоҷикистон

нишон додаанд ҳаргиз аз хотирхо фаромӯш намешавад.

Имрӯз тамоми ҳурду бузурги кишвар ба ин марди бузург- Хайдар Косимов сари таъзим фуруд меоранд ва ўро ҳамеша ба некӣ ёд мекунанд.

А.Иброхимзода, сармухаррири рӯзномаи «Чайхун»-и ноҳияи Чайхун.

М.Сиярзода, муовини сармухаррири рӯзномаи «Чайхун»-и ноҳияи Чайхун.